

Αριθ. Πρωτ. _____
Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της 4^θ, 15 Φεβρουαρίου 2024, Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Ισότητα στον πολιτικό γάμο, τροποποίηση του Αστικού Κώδικα και άλλες διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ - ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 3 Σύναψη γάμου από πρόσωπα του ίδιου φύλου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1350 Αστικού Κώδικα

Άρθρο 4 Απάλειψη διάκρισης λόγω φύλου κατά τον νομοθετικό ορισμό του επωνύμου των τέκνων σε περίπτωση μη επιλογής εκ μέρους των γονέων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 1505 Αστικού Κώδικα

Άρθρο 5 Καθορισμός υπόχρεων προς δήλωση των γεννήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 21 ν. 344/1976

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΥΣ ΣΥΖΥΓΟΥΣ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ

Άρθρο 6 Επέκταση παροχών και προνομίων σε ομόφυλους συζύγους και γονείς - Προσθήκη άρθρου 228Α, παρ. 4 στο άρθρο 220 και παρ. 3 στο άρθρο 226 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου, παρ. 3Α στο άρθρο 151 του ν. 5078/2023

Άρθρο 7 Προστασία από την απόλυση των ομόφυλων γονέων - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 281 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου

Άρθρο 8 Εφαρμογή άλλων διατάξεων περί αξιώσεων, παροχών και προνομίων των συζύγων και γονέων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Άρθρο 9 Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών - Τροποποίηση άρθρου 1 και παρ. 2 και 4 άρθρου 3 ν. 4443/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ : ΡΥΘΜΙΣΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 10 Ρυθμίσεις περιπτώσεων προϋφιστάμενου γάμου προσώπων ίδιου φύλου που τελέστηκε στο εξωτερικό

Άρθρο 11 Γονεϊκή σχέση που έχει δημιουργηθεί στο εξωτερικό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ : ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 13 Αναδρομική ισχύς γάμου σε περίπτωση προηγούμενης σύναψης συμφώνου συμβίωσης

Άρθρο 14 Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση παρ. 3 άρθρου 3 ν. 4491/2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ : ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 15

Εναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Ο παρών νόμος αποσκοπεί στη διασφάλιση της αρχής της ισότητας, μέσω της επέκτασης της δυνατότητας σύναψης γάμου και σε πρόσωπα του ίδιου φύλου, και στην ενίσχυση της προστασίας από διακρίσεις, προς την κατεύθυνση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος νόμου αποτελούν: α) η τροποποίηση του Αστικού Κώδικα, προκειμένου να αναγνωρισθεί η δυνατότητα σύναψης γάμου από πρόσωπα του ίδιου φύλου, β) οι αναγκαίες παρεμβάσεις στην εργατική νομοθεσία για την προστασία των ομόφυλων συζύγων και γονέων, γ) η διεύρυνση της προστασίας από διακρίσεις και δ) η ειδικότερη ρύθμιση σχέσεων με στοιχεία αλλοδαπότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ - ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 3 Σύναψη γάμου από πρόσωπα του ίδιου φύλου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1350 Αστικού Κώδικα

Στην παρ. 1 του άρθρου 1350 του Αστικού Κώδικα, περί των όρων σύναψης γάμου, προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Ο γάμος συνάπτεται μεταξύ δύο προσώπων διαφορετικού ή ίδιου φύλου. Για τη σύναψη γάμου απαιτείται συμφωνία των μελλονύμφων. Οι σχετικές δηλώσεις γίνονται αυτοπροσώπως και χωρίς αίρεση ή προθεσμία.»

Άρθρο 4 Απάλειψη διάκρισης λόγω φύλου κατά τον νομοθετικό ορισμό του επωνύμου των τέκνων σε περίπτωση μη επιλογής εκ μέρους των γονέων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 1505 Αστικού Κώδικα

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 1505 του Αστικού Κώδικα, περί του επωνύμου των τέκνων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, η φράση «έχουν για επώνυμο το επώνυμο του πατέρα τους» αντικαθίσταται από τη φράση «έχουν σύνθετο επώνυμο, αποτελούμενο από το επώνυμο και των δύο γονέων τους», β) προστίθενται εδάφια, δεύτερο και τρίτο και το άρθρο 1505 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1505
Επώνυμο των τέκνων

Οι γονείς υποχρεούνται να έχουν προσδιορίσει το επώνυμο των τέκνων τους με κοινή αμετάκλητη δήλωση τους. Η δήλωση γίνεται πριν από το γάμο είτε σε συμβο-

λαιογράφο είτε στον λειτουργό, ενώπιον του οποίου θα τελεσθεί ο γάμος. Ο λειτουργός οφείλει να ζητήσει τη σχετική δήλωση.

Το οριζόμενο επώνυμο, κοινό για όλα τα τέκνα, μπορεί να είναι είτε το επώνυμο του ενός από τους γονείς είτε συνδυασμός των επωνύμων τους, που όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δύο επώνυμα.

Αν οι γονείς παραλείψουν να δηλώσουν το επώνυμο των τέκνων τους, σύμφωνα με τους όρους των προηγούμενων παραγράφων, τα τέκνα έχουν σύνθετο επώνυμο, αποτελούμενο από το επώνυμο και των δύο γονέων τους. Πρώτο τίθεται το επώνυμο που προηγείται αλφαβητικά. Αν το επώνυμο του ενός ή και των δύο γονέων είναι σύνθετο, το επώνυμο των τέκνων σχηματίζεται με το πρώτο από τα δύο επώνυμα.»

2. Η παρ.1 εφαρμόζεται για τους γάμους που τελούνται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 5 Καθορισμός υπόχρεων προς δήλωση των γεννήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 21 ν. 344/1976

Το άρθρο 21 του ν. 344/1976 (Α΄ 143), περί των υπόχρεων προς δήλωση των γεννήσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 21
Υπόχρεοι προς δήλωση των γεννήσεων

1. Υπόχρεοι προς δήλωση των γεννήσεων είναι:

- α) καθένας εκ των γονέων,
- β) ο/η ιατρός,
- γ) ο μαιευτής/η μαία και
- δ) οποιοσδήποτε παρευρισκόταν κατά τη διάρκεια του τοκετού.

2. Οι υπόχρεοι υπέχουν τη συγκεκριμένη υποχρέωση κατά τη σειρά αναφοράς της παρ. 1, η δε υποχρέωση των επομένων γεννάται μόνον εφόσον ο προηγούμενος αναφερθείς υπόχρεος δεν υπάρχει ή κωλύεται να δηλώσει τη γέννηση.

3. Η δήλωση μπορεί να γίνει και από αντιπρόσωπο καθενός εκ των γονέων, εφόσον αυτός είναι εφοδιασμένος με ειδική εντολή δύναμει συμβολαιογραφικού πληρεξούσιου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΥΣ ΣΥΖΥΓΟΥΣ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ

Άρθρο 6 Επέκταση παροχών και προνομίων σε ομόφυλους συζύγους και γονείς - Προσθήκη άρθρου 228Α, παρ. 4 στο άρθρο 220 και παρ. 3 στο άρθρο 226 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου, παρ. 3Α στο άρθρο 151 του ν. 5078/2023

1. Μετά το άρθρο 228 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α΄ 222), περί της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας, προστίθεται νέο άρθρο 228Α ως εξής:

«Άρθρο 228Α
Επέκταση παροχών και προνομίων
σε ομόφυλους συζύγους και γονείς

Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από ομόφυλους συζύγους, ο δικαιούχος της άδειας του άρθρου 228 γονέας καθορίζεται με κοινή δήλωση των συζύγων προς τον εργοδότη ή τους εργοδότες. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος γονέας δικαιούται να μεταβιβάσει έως επτά (7) μήνες από την άδεια προς τον άλλο γονέα, αν αυτός εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις με πλήρη ή μερική απασχόληση ή με έμμισθη εντολή. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη μεταβίβαση της άδειας, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

2. Στο άρθρο 151 του ν. 5078/2023 (Α΄ 211), περί της ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας, προστίθεται παρ. 3Α ως εξής:

«3Α. Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από ομόφυλους συζύγους, ο δικαιούχος της ειδικής παροχής του παρόντος γονέας καθορίζεται με κοινή δήλωση των συζύγων προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος γονέας δικαιούται να μεταβιβάσει έως επτά (7) μήνες από την ειδική παροχή προς τον άλλον γονέα, ανεξαρτήτως αν αυτός εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή είναι ελεύθερος επαγγελματίας ή αυτοαπασχολούμενος ή αγρότης.»

3. Στο άρθρο 220 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου, περί της άδειας πατρότητας, προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από συζύγους του ίδιου φύλου, η άδεια του παρόντος χορηγείται έπειτα από σχετική δήλωση προς τον εργοδότη ή τους εργοδότες για το ποιος γονέας θα κάνει χρήση της άδειας. Οι εργοδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους εργαζόμενους, σχετικές βεβαιώσεις.»

4. Στο άρθρο 226 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου, περί της άδειας μητρότητας, προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από συζύγους του ίδιου φύλου, η άδεια της παρ. 2 χορηγείται έπειτα από σχετική δήλωση προς τον εργοδότη ή τους εργοδότες για το ποιος γονέας θα κάνει χρήση της άδειας. Οι εργοδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους εργαζόμενους, σχετικές βεβαιώσεις.»

5. Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από συζύγους του ίδιου φύλου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α΄ 26), καθορίζεται με δήλωση προς την υπηρεσία ποιος γονέας θα κάνει χρήση καθεμιάς εκ των διευκολύνσεων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 50 και του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 53 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται για τις ίδιες διευκολύνσεις και σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδι-

ού από συζύγους του ίδιου φύλου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α΄ 143).

Άρθρο 7
Προστασία από την απόλυση των ομόφυλων γονέων - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 281 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου

Στο άρθρο 281 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α΄ 222), περί προστασίας της μητρότητας, προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από συζύγους του ίδιου φύλου, η προστασία του παρόντος χορηγείται έπειτα από σχετική δήλωση προς τους εργοδότες για το ποιος γονέας θα κάνει χρήση της προστασίας. Η προστασία εργαζόμενης έναντι της καταγγελίας της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας της κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και για χρονικό διάστημα δεκαοκτώ (18) μηνών μετά τον τοκετό ή κατά την απουσία για μεγαλύτερο χρόνο, λόγω ασθένειας που οφείλεται στην κύηση ή τον τοκετό ισχύει μόνο για τις εργαζόμενες που κυφορούν και γεννούν το κοινό τέκνο. Οι εργοδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους εργαζόμενους, σχετικές βεβαιώσεις.»

Άρθρο 8
Εφαρμογή άλλων διατάξεων περί αξιώσεων, παροχών και προνομίων των συζύγων και γονέων

Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν σε αξιώσεις, παροχές και προνόμια των συζύγων και γονέων έναντι τρίτων ή έναντι του Δημοσίου εφαρμόζονται, ευθέως ή αναλόγως και στην περίπτωση προσώπων του ίδιου φύλου που έχουν τελέσει μεταξύ τους γάμο ή έχουν αποκτήσει κοινό παιδί, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στα άρθρα 6 και 7 ή σε άλλον νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ
ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Άρθρο 9
Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών - Τροποποίηση άρθρου 1 και παρ. 2 και 4 άρθρου 3 ν. 4443/2016

1. Στο άρθρο 1 του ν. 4443/2016 (Α΄ 232), περί σκοπού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β) η φράση «ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας» αντικαθίσταται από τη φράση «ταυτότητα, χαρακτηριστικών ή έκφρασης φύλου στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας», β) μετά από τη φράση «της 27ης Νοεμβρίου 2000,» προστίθεται η φράση «γ) λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, θρησκευτικών ή άλ-

λων πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, χαρακτηριστικών ή έκφρασης φύλου στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και των φορολογικών διευκολύνσεων ή πλεονεκτημάτων, της εκπαίδευσης, και της πρόσβασης στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης,» γ) η φράση «μεταξύ άλλων και για γ)» αντικαθίσταται από τη φράση «μεταξύ άλλων και για δ)» και το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής:

**«Άρθρο 1
Σκοπός**

Σκοπός των διατάξεων του Μέρους Α΄ είναι η προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και η καταπολέμηση των διακρίσεων: α) λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών σύμφωνα με την Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000, β) λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, χαρακτηριστικών ή έκφρασης φύλου στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας σύμφωνα με την Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000, γ) λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, χαρακτηριστικών ή έκφρασης φύλου στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και των φορολογικών διευκολύνσεων ή πλεονεκτημάτων, της εκπαίδευσης, και της πρόσβασης στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης, μεταξύ άλλων και για δ) τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων σύμφωνα με την Οδηγία 2014/54/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4443/2016, περί πεδίου εφαρμογής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η φράση «Με την επιφύλαξη των παρ. 3, 4, 6» αντικαθίσταται από τη φράση «Με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 6», β) μετά από τη φράση «αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης» προστίθεται η φράση «, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, χαρακτηριστικών ή έκφρασης φύλου» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 6 του παρόντος, καθώς και του άρθρου 4, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, χαρακτηριστικών ή έκφρασης φύλου εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, και όσον αφορά:

α) την κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περί-

θαλψης,

β) τις κοινωνικές παροχές και τις φορολογικές διευκολύνσεις ή πλεονεκτήματα,

γ) την εκπαίδευση,

δ) την πρόσβαση στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4443/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αναφορικά με την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης δεν εφαρμόζονται στις πάσης φύσεως παροχές που προσφέρουν τα δημόσια συστήματα ή τα εξομοιούμενα προς τα δημόσια, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ή πρόνοιας.

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αναφορικά με την αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν θίγουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την τήρηση της δημόσιας ασφάλειας, τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης, την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΡΥΘΜΙΣΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΤΗΤΑΣ**

Άρθρο 10

**Ρυθμίσεις περιπτώσεων προϋφιστάμενου γάμου
προσώπων ίδιου φύλου που τελέστηκε στο εξωτερικό**

1. Γάμοι Ελλήνων που τελέστηκαν στο εξωτερικό με πρόσωπα του ίδιου φύλου πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος σύμφωνα με το δικαίωμα του τόπου τέλεσής τους θεωρούνται υποστατοί από τη στιγμή που έγιναν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εκτός αν:

α) Έστω ένας από τους συζύγους τέλεσε στο μεταξύ νέο έγκυρο γάμο.

β) Η ανυπαρξία του γάμου είχε ήδη αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού δικαστηρίου.

γ) Ο γάμος έχει λυθεί με οποιονδήποτε τρόπο ή ακυρωθεί. Αποφάσεις αλλοδαπών δικαστηρίων που έλυσαν ή ακύρωσαν γάμο θεωρούμενο ως ανυπόστατο κατά το προϊσχύον δικαίωμα αναγνωρίζονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

2. Πρόσωπα του ίδιου φύλου που τέλεσαν γάμο στο εξωτερικό, ως προς τον οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1, και στη συνέχεια σύναψαν σύμφωνο συμβίωσης του ν. 4356/2015 (Α΄ 185), μπορούν, εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να λύσουν τον γάμο τους με διαζύγιο και να δηλώσουν τη λύση του γάμου τους στο ληξιαρχείο όπου έχει καταχωρισθεί το σύμφωνο. Η δήλωση γίνεται από κοινού, αυτοπροσώπως και χωρίς αίρεση η προθεσμία. Σε αυτή την περίπτωση, το σύμφωνο συμβίωσης θεωρείται έγκυρο από τον χρόνο κατάρτισής του. Διαφορετικά το σύμφωνο θεωρείται ότι δεν καταρτίστηκε. Ό,τι καταβλήθηκε σε εκπλήρωση του συμφώνου δεν αναζητείται.

Άρθρο 11

Γονεϊκή σχέση που έχει δημιουργηθεί στο εξωτερικό

1. Σχέση γονέα ή γονέων και τέκνου που έχει καταχωρισθεί σε δημόσια έγγραφα ή δικαστική απόφαση τρίτης χώρας αναγνωρίζεται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του

φύλου του ενός ή των δύο γονέων και της πρόβλεψης ή μη του τρόπου δημιουργίας της ως άνω σχέσης στο εσωτερικό δίκαιο. Αν η γονεϊκή σχέση του πρώτου εδαφίου βασίζεται σε δικαστική απόφαση, η απόφαση αναγνώριζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων για την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων. Δημόσια αρχή, δικαστήριο ή τρίτος δεν δύναται να αντιταχθεί στην αναγνώριση της ανωτέρω γονεϊκής σχέσης που έχει δημιουργηθεί στο εξωτερικό ή στις συνέπειες από την αναγνώριση αυτή για λόγους που ανάγονται στο φύλο του ενός ή των δύο γονέων και στην πρόβλεψη ή μη του τρόπου δημιουργίας της σχέσης στο εσωτερικό δίκαιο. Οι προξενικές αρχές και το Ειδικό Ληξιαρχείο υποχρεούνται σε καταχώριση πράξης αλλοδαπής δημόσιας αρχής που αποτυπώνει γονεϊκή σχέση που έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τους κανόνες της οικείας έννομης τάξης και με τήρηση των εκεί προβλεπομένων διατυπώσεων.

2. Ειδικά στην περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους του ίδιου φύλου ή υιοθεσίας του παιδιού του ενός συζύγου από τον άλλο σύζυγο του ίδιου φύλου που έχει τελεστεί στο εξωτερικό κατά το δίκαιο του τόπου τέλεσής της, η υιοθεσία αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων, από τον χρόνο που έγινε, με την επιφύλαξη του άρθρου 23 του Αστικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσθήκη, αντικατάσταση ή περαιτέρω εξειδίκευση των στοιχείων των περιπτώσεων της παρ. 1 του άρθρου 22, του άρθρου 31 και του άρθρου 31Α του ν. 344/1976 (Α΄ 143) που απαιτούνται για τη σύνταξη της ληξιαρχικής πράξης της γέννησης, του γάμου και του συμφώνου συμβίωσης, αντίστοιχα, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του ν. 344/1976 σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος.

Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα κτήσης δημοτικότητας στις περιπτώσεις κοινού τέκνου ομόφυλων συζύγων, τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των ομόφυλων γονέων του, παράλειψης δήλωσης σχετικά με τον

δήμο, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου 15 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α΄ 114) σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μπορεί να προσαρμόζονται, όπου αυτό απαιτείται, οι κείμενες διατάξεις του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης, στις απαιτήσεις του άρθρου 8.

Άρθρο 13 Αναδρομική ισχύς γάμου σε περίπτωση προηγούμενης σύναψης συμφώνου συμβίωσης

Πρόσωπα του ίδιου φύλου που έχουν συνάψει μεταξύ τους σύμφωνο συμβίωσης του ν. 4356/2015 (Α΄ 185), το οποίο δεν έχει λυθεί με οποιονδήποτε τρόπο ή ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, μπορούν, εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να τελέσουν γάμο και να προβούν σε δήλωση στο ληξιαρχείο στο οποίο έχει καταχωριστεί το σύμφωνο ότι επιθυμούν να ισχύσει αναδρομικά ο γάμος τους από τον χρόνο τέλεσης του συμφώνου. Οι σχετικές δηλώσεις γίνονται αυτοπροσώπως και χωρίς αίτηση ή προθεσμία. Σε αυτή την περίπτωση το σύμφωνο θεωρείται ότι δεν καταρτίστηκε. Ό,τι καταβλήθηκε σε εκπλήρωση του συμφώνου δεν αναζητείται.

Άρθρο 14 Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση παρ. 3 άρθρου 3 ν. 4491/2017

Η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4491/2017 (Α΄ 152), περί της προϋπόθεσης αγαμίας για τη διόρθωση του καταχωρισμένου φύλου, καταργείται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 15 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα,

2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΚΗΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ Κ. ΠΕΡΙΦΑΝΟΥ